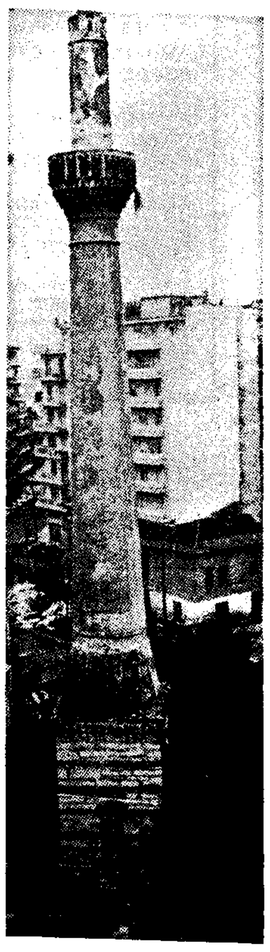
Ἡ παλιά Σαλονίκη, ὁ Τσιτσάνης καί τά «Κούτσουρα»

Ο ΔΑΛΑΜΑΓΚΑΣ

Ἕνας ἄνθρωπος πού ζῆ 67 χρόνια ἀπό περιέργεια

ΤΟΥ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΥ ΜΑΣ ΛΕΥΤΕΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«Ἦταν ἕνα τζαμί καί πῆγα καί τόκανα ταβέρνα». Μιλάει ὁ Δαλαμάγκας γιά τήν πρώτη του ἐπιχείρηση

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ, Αὔγουστος. Τοῦ ἀπεσταλμένου μας.

ΗΤΑΝΕ, κάποτε, ἕνας ψαρᾶς. Ἕνας ταπεινός ἄνθρωπος. Κι' ὁ Γιάννης ὁ Παπαϊωάννου, πῆρε αὐτό τόν ψαρᾶ, αὐτό τόν ταπεινό ἄνθρωπο, τόν ἔμπλεξε στά τέλια τοῦ μπουζουκιοῦ του καί τόν ἔκανε θρύλο. Τό θρύλο τοῦ καπετάν 'Αντρέα Ζέππου.

● ΗΤΑΝΕ, κάποτε, κι' ἕνας ληστής. Ἕνας Νταβέλης τῶν Τρικάλων. Κι' ὁ Βασίλης ὁ Τσιτσάνης, πῆρε αὐτό τόν ληστή, τόν ἔμπλεξε στά τέλια τοῦ μπουζουκιοῦ του καί τόν ἔκανε θρύλο. Τό θρύλο τοῦ Σακαφλιᾶ.

● ΗΤΑΝΕ, κάποτε, κι' ἕνας θρύλος. Ἕνας ταβερνιάρης τῆς παλιᾶς Θεσσαλονίκης, πού ζοῦσε ἀπό περιέργεια κι' ἔκανε ἄνω-κάτω τήν πόλη, ὅποτε τοῦ γούσταρε. Αὐτό τόν θρύλο, τόν πῆρε —πάλι— ὁ Βασίλης ὁ Τσιτσάνης καί τόν ἔμπασε σ' ἕνα τραγούδι του :

«Πᾶμε τσάρκα στήν 'Ακρό-
(πολη, στή Βάρνα
κι' ἀποκεῖ στά «Κούτσουρα»
(τοῦ Δαλαμάγκα
Μαριγώ θά σέ τρελλάνη
ν' ἀκούσῃς τόν Τσιτσάνη
νά σοῦ παίζη φίνο μπαγλαμά»

● ΚΙ' ΑΠΟ τότε, ὁ Δαλαμάγκας, ἔγινε ἕνα πρόσωπο οἰκεῖο, σχεδόν φιλικό, πού κινιότανε ἀνάμεσά μας, τά βράδια πού τραγουδούσαμε καί βγαίναμε ἀπ' τά βάσανά μας, στήν 'Αθήνα, στόν Περαία, στή Σύρα, στήν Πάτρα, παντοῦ.

● ΑΥΤΟΝ, τόν Δαλαμάγκα, γύρεψα νά βρῶ, τούτες τίς μέρες ποῦμαι στή Θεσσαλονίκη. Ἄλλος μοῦ εἶπε πώς πέθανε, ἄλλος πώς ζῆ σ' ἕνα χωριό, ἄλλος πώς τρελλάθηκε. Ἀλλά ὁ Βίκτωρ ἦταν πιό ἐνημερωμένος. Κάθε Δευτέρα, μοῦ εἶπε, τά μεσημέρια, πηγαίνει καί κάθεται στοῦ Χατζῆ, ξέρεις, ἐκεῖ κοντά στή ΧΑΝΘ. Τελικά, βρῆκα τήν ἄκρη — ἀπό τόν Χατζῆ: «Ὁ Δαλαμάγκας, ὁ ἄνθρωπος πού εἶχε κάποτε τά περισσότερα λεφτά στή Θεσσαλονίκη καί τήν ἔφερνε ταύμπα, εἶναι στό γηροκομεῖο. Στό γηροκομεῖο τῆς Σταυρουπόλεως».

ΤΟ ΤΖΑΜΙ, ΤΑΒΕΡΝΑ !

ΑΠΟΜΕΣΗΜΕΡΟ. Καί στό καφενεδάκι τῆς ὁδοῦ Λαγκαδᾶ, ἀπέναντι ἀπό τό γηροκομεῖο, ὁ Δαλαμάγκας. Ὁ Δαλαμάγκας πού «ἔχει τά μέσα καί τοῦ ἐπιτρέπουν νά βγαίνῃ ἀπό τό ἵδρυμα γιά κάνα οὔζο», μοῦ λέει ἕνα σωρό ἱστορίες τῆς παλιᾶς Σαλονίκης, ἕνα σωρό ἱστορίες γιά τόν ἑαυτό του καί τούς φίλους του...

—'Εγώ δέν εἶμαι Σαλονικιός. Εἶμαι ἀπό τή Θράκη. Γεννήθηκα τό 1905, ἀλλά ἤρθα στή Θεσσαλονίκη παιδάκι — πέντε χρονῶ θάμουνα. Βάλε μέ τό νοῦ σου: ἑξηνταδύο χρόνια σ' αὐτή τήν πόλη. Καί τί δέν εἶδαν τά μάτια μου... Καί τί λεφτά δέν ἔφαγα... Καί τί πλάκες δέν ἔκανα...

— Πότε ἔφτιαξες τό πρῶτο σου μαγαζί;

— Τό 1932... Ἦταν ἕνα τζαμί κι' ἐγώ πῆγα καί τόκανα ταβέρνα. Εἶχα μέσα ἑβδομήντα μπόμπες ρετσίνα. Τό «Συντριβάνι» μέ τ' ὄνομα.

— Τά «Κούτσουρα», πού τά τραγουδάει ὁ Τσιτσάνης πότε τ' ἄνοιξες;

— Τό 1935. Νικηφόρου Φωκᾶ 18. 'Εκεῖ γνωρίστηκα καί μέ τόν Ραούλ.

— Ποιός ἦταν ὁ Ραούλ;

—"Ενας 'Εβραῖος μέ πολλά λεφτά. Αὐτός ἦτανε γλεντζές! 'Ο Ραούλ, δούλευε στά καπνά, ἦτανε «ἔξπερ» πού λένε καί τά κονομαγε. Μόλις μάζευε μερικά χιλιάρικα, πηγαίναμε στό «Μεντιτερρανέ», τά τρώγαμε, κι' ὕστερα, μ' ἕνα καραβάκι, φεύγαμε κρουαζιέρα στό Θερμαϊκό. Μαζί μας, πάντα, εἴχαμε καί ὀρχήστρα, μέ βιολιά καί πιάνο. Κι' ὅταν ἐρχόμαστε στό κέφι, ἄρπαζε ὁ Ραούλ τό πιάνο καί τό πέταγε στή θάλασσα. Θἄχε πετάξει στή θάλασσα, ἴσαμε εἴκοσι πιάνα ἐκεῖνα τά χρόνια. "Οχι σήμερα, πού πετᾶς κάνα πιάτο στήν πίστα καί κάνεις τόν καμπόσο...

● Ο ΓΙΩΡΓΗΣ ὁ Δαλαμάγκας, πίνει μιά γουλιά ἀπό τό οὔζο του καί συνεχίζει :

— Στά «Κούτσουρα», πού λές, ἔβγαλα πολλά λεφτά. Δέκα χρόνια δούλεψε τό μαγαζί, ὡς τό 1945, καί σ' αὐτά τά δέκα χρόνια γέμισα παράδες. Ἀλλά τά φαγα ὅλα!... Πολλά ἑκατομμύρια...

— Πῶς τά φαγες μωρέ Γιώργη τόσα λεφτά;

— Κι' ἄλλα τόσα νά'χα, θά τά φάει! Εἶναι πολύ γλυκό πρᾶμμα τό μπαρμπούτι...

— Στό μπαρμπούτι ἔφαγες ὅσα ἔβγαλες σέ δέκα χρόνια;

— Στό μπαρμπούτι, στίς γυναῖκες καί σέ ἄλλα ὡραῖα πράμματα...

— Μέ ποιούς ἔπαιζες μπαρμπούτι;

● Ο ΔΑΛΑΜΑΓΚΑΣ, μέ κυττάζει αὐστηρά. Μέ συμβουλεύει :

— Μπορῶ νά σοῦ πῶ, ἀλλά δέν κάνει. Θά θίξουμε πρόσωπα μεγάλα καί δέν κάνει. Ἐμένα δέ μέ νοιάζει... Ἀλλά τούς παλιόφιλους γιατί νά τούς ξεφτιλίσουμε...

ΜΕ ΤΟΝ ΤΣΙΤΣΑΝΗ

● ΣΥΜΦΩΝΩ ἀπολύτως μέ τά λεγόμενά του καί σπρώχνω ἀλλοῦ τή συζήτηση :

— Μέ τόν Τσιτσάνη πῶς γνωρίστηκες;

— Εἶναι μεγάλη ἱστορία. Εἶχα τά «Κούτσουρα», ἀλλά δέν ἔβαζα μέσα μπουζούκια. Δέν εἶχανε καλό ὄνομα... Ὁ Βασίλης, τότε, δούλευε σ' ἕνα ἄλλο μαγαζί, στήν ὁδό Εἰρήνης, στοῦ «Κέρκυρα». Μόλις εἶχε ἀπολυθῆ ἀπό φαντάρος — εἶχε ὑπηρετήσει στό Τάγμα Τηλεγραφητῶν. Περαστικός ἀπό τοῦ «Κέρκυρα» ἕνα βράδυ ὁ Μουσχουντῆς, ὁ διευθυντής τῆς 'Αστυνομίας, ἄκουσε τόν Τσιτσάνη καί τρελλάθηκε. Ἔρχεται καί μοῦ λέει: «Ρέ Γιώργη, αὐτός ὁ Τσιτσάνης εἶναι ἄλλο πρᾶμμα, πρέπει νά τόν πάρῃς στό μαγαζί σου». «Δέ γουστάρω μπουζούκια, κύριε διευθυντά», τοῦ λέω. Μέ τό πές-πές ὅμως, μέ κατάφερε. Πῆρα τόν Τσιτσάνη καί τήν κομπανία του, τοῦδωσα δέκα τά ἑκατό ἀπό τά ἀκαθάριστα καί γέμισα λίρες.

— Στά «Κούτσουρα» ἔγραψε ὁ Τσιτσάνης καί τό τραγούδι πού σέ ἀναφέρει;

— Στά «Κούτσουρα». Σέ μιά στιγμή μέσα! Εἶναι μεγάλος καλλιτέχνης ὁ Βασίλης, ζωή νά'χῃ... 'Εκεῖ πού τόν βλέπεις καί σοῦ μιλάει, τραβιέται ἀμίλητος σέ μιά γωνιά καί σοῦ σκαλίζει ἕνα τραγούδι. Θές νά σοῦ πῶ ἕνα τραγούδι πού ἔγραψε στά «Κούτσουρα» καί δέν τό θυμᾶται οὔτε ὁ ἴδιος;

— Καί βέβαια θέλω.

—"Ακου, λοιπόν:

«Στοῦ Δαλαμάγκα τήν ταβέρνα
πάνε πρόσωπα μοντέρνα
εἶναι ὅλοι ἕνας κι' ἕνας
οἱ ἀστέρες τῆς ταβέρνας.

'Εκεῖ πάει ὁ Παπαρούνας
ὁ Βαρέλας κι' ὁ μουρούνας
πάει ὁ σκόρδος ὁ τσιγκέλης
καί ὁ λάμιας ὁ τεμπέλης.

Πάει κι' ὁ Χατζηραδάνης
παστουρμᾶς καί πεχλιβάνης
πάει καί ὁ Χατζηλάμιας
ὁ γαρδούμπας καί ὁ μπάμιας.

Πάει κι' ἡ κυρα - Πιπίνα
γιά νά πιῇ καμμιά ρετσίνα
καί ἡ μερακλοῦ ἡ Φώτω
πού μεθάει μέ τό πρῶτο.

Πάει κι' ἡ κυρα - Σταμάτα
πού μεθάει καί σπάει πιάτα.
Σ' ἕνα τέτοιο ραβαΐσι
πῶς μπορεῖ νά μή μεθύσῃ.

"Αλλος τραγουδᾶ, χορεύει
κι' ἄλλος ἔρωτα γυρεύει.
"Αλλος πίνει καί πληρώνει
κι' ἄλλος ζούλα τήν καρφώνει.
Δαλαμάγκα ταβερνιάρη,
γράψτα κάτω ἀπ' τό σφουγ-
(γάρι».

— Δέ μοῦ λές μωρέ Γιώργη, ὅταν ἀκοῦς αὐτά τά τραγούδια πού σοῦγραψε ὁ Τσιτσάνης, πῶς αἰσθάνεσαι;

— Τώρα πού εἶμαι γέρος καί μπατίρης, πεταμένος στή γεροκόμα, τά μόνα πράμματα πού ἔχω στόν κόσμο εἶναι τά τραγούδια. Σοῦ λέει ὁ ἄλλος, αὐτός εἶναι ὁ Δαλαμάγκας, πού τόνε λένε στίς πλάκες τά γραμμόφωνα.

«ΠΟΥ ΠΙΝΕΙΣ ;»

● ΤΟ ΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΟ δουλεύει, ὁ Δαλαμάγκας παραγγέλνει δεύτερο οὔζο, κάτι ἐργάτες στήν ἄλλη ἄκρη παίζουνε πρέφα. Ξάφνου, ὁ Γιώργης, μέ κυττάζει μέ τήν ἄκρη τοῦ ματιοῦ καί μέ ρωτάει :

— Ποῦθε εἶσαι;

—'Από τήν 'Αθήνα.

— Ποῦ μένεις;

— Σ' ἕνα προάστιο, στό Χολαργό.

— Ποῦ πίνεις;

— Δέν πίνω.

—"Αμα δέν πίνης, εἶσαι χαμένος ἄνθρωπος!

ΚΑΙ κουνάει, πάνω - κάτω, ὅλο περιφρόνηση, τό κεφάλι του.

—'Εσένα, Γιώργη, σ' ἀρέσει τό πιστό;

— Αὐτό ἔλειπε, νά μή μ' ἀρέση τό πιστό...

— Ποιό εἶναι τό ὡραιότερο πρᾶγμα στόν κόσμο γιά σένα;

— Τό μπαρμπούτι!

— Σῶπα μωρέ Γιώργη, δέν εἶναι δυνατό...

— Τό μπαρμπούτι σοῦ λέω... 'Εγώ ἤμανε μεγάλος κουμαριτζῆς. Τό κουμάρι, τό μπαρμπούτι, εἶναι γλυκό σάν τό χαλβά.

— Ποῦ ἔμαθες νά παίζης μπαρμπούτι;

— Στή φυλακή!

—'Εχεις κάνει καί φυλακή;

— Δεκαεφτά φορές!

— Καί στή φυλακή ἔπαιζες μπαρμπούτι;

—'Αλλά τι ἔκανα, διάβαζα; Μιά φορά, πού ἤμασε στίς φυλακές Πολυγύρου, ἔκανα τό μάγερα. Καί μαγέρευα φίνα. Στίς φυλακές αὐτές, ἡ μιά μέρα μετράει μιά-μιση. Λοιπόν πού λές, θέλαμε νά παίξουμε μπαρμπούτι, μέ κάτι ἄλλα παιδιά, ἀλλά δέν εἴχαμε ζάρια. Τί νά κάνω, τί νά κάνω, θἄσκαγα. Στό τέλος, τό βρῆκα. Πῆρα μιά πλάκα ἄσπρο σαπούνι, ἔφτιαξα δυό ζάρια, ζωγράφισα μ' ἕνα μολύβι τούς ἀριθμούς κι' αὐτό ἦτανε. Μᾶς ἀνακάλυψε, ὅμως, ὁ διευθυντής, μᾶς πῆρε τά ζάρια, μοῦ πῆρε καί τό σαπούνι. Καί τότε, ἀναγκαστήκαμε νά παίζουμε μπαρμπούτι μέ λουκούμια.

— Πῶς γίνεται; Μπαρμπούτι μέ λουκούμια, πρώτη φορά τό ἀκούω...

— Παίρνεις δυό λουκούμια. Βάζεις τό ἕνα μπροστά σου καί τό ἄλλο ἀπέναντι, μπροστά στόν ἀντίπαλό σου. Σ' ὅποιο λουκούμι κάτση ἡ μύγα, αὐτός κερδίζει!

● ΜΙΛΑΕΙ ψευδά — οἱ λέξεις πέφτουνε πάνω στό μοναδικό του δόντι καί ξεφλουδίζονται. Μιλάει ψευδά, γελάει καί τά γαλανά του μάτια ἔχουν μιά ἀθωότητα, ἀκόμα κι' ὅταν λέη τά πιό χοντρά πράγματα.

—'Εγώ πού λές, ἀγόρι μου, ζῶ ἀπό περιέργεια. Πέρασα μιά ὁλόκληρη ζωή, κάνοντας πλάκα στούς ἄλλους καί στόν ἑαυτό μου. Καί δέν ἔχω μετανοιώσει. Εἴκοσι χρονῶ νάμουνα, ἑκατομμύρια νά εἶχα, πάλι τά ἴδια θἄκανα, πάλι θά ξάδευα τόν παρά μου γιά τόν αὐτοκράτορα...

— Ποιόν αὐτοκράτορα;

— Δέν ἔχεις μάθει γιά τίς πλάκες πού ἔκανα μέ τόν Μιχαήλ τόν 'Αγγελόπουλο; Πάει, πέθανε ὁ γε ἀπάνω του ἄστρα καί παρασήματα καί ἔβαζε γιά βουλευτής.

— Κάτι θυμᾶμαι, τώρα πού μοῦ τό λές.

— Λοιπόν μ' αὐτό τόν Μιχαήλ 'Αγγελόπουλο, ἐγώ κι' ἕνας ἄλλος, κάναμε τή Σαλονίκη ἄνω-κάτω.

— Ποιός εἶναι ὁ ἄλλος;

— Δέν κάνει νά σοῦ πῶ, γιατί εἶναι μεγάλο πρόσωπο.

— Σύμφωνοι. Λέγε τήν ἱστορία.

—"Οπως σοῦ εἶπα, ὁ 'Αγγελόπουλος ἔβαζε γιά βουλευτής, γιά νά σώσῃ τόν τόπο. Τό 49 μοῦ φαίνεται. Δέν εἶχε, ὅμως φράγκο. Τά παράβολα, τοῦ τά πλήρωνα ἐγώ. Κι' ἐγώ τοῦ ὀργάνωνα τίς προεκλογικές συγκεντρώσεις. Μέχρι καί στήν πλατεῖα τοῦ Λευκοῦ Πύργου τόν ἔβαλα νά μιλήσῃ. Κι' ὁ μασκαράς, πῆρε μόνο δυό ψῆφους. Τή δική του κι' ἑνός ψάλτη, πού ἦτανε τρελλός κι' αὐτός...

— Ποιό ἦταν τό ὡραιότερο πρᾶγμα πού σοῦ ἔκανε ποτέ γυναῖκα;

— Μεγάλο καλαμπούρι. Πρῶτα-πρῶτα, πῆραμε ἄδεια ἀπό τήν 'Αστυνομία, γιατί ὁ φίλος μου εἶχε μεγάλα μέσα. "Υστερα, ὁ Μιχαήλ μή μᾶς μπαγλαρώσουνε!». 'Ανεβαίνει, λοιπόν, στό βῆμα ὁ 'Αγγελόπουλος κι' ἀρχινάει νά ἀπειλῆ τόν Στάλιν. Φώναζε: «Ὦ υἱέ τῆς Ρεβέκκας, ἄν δέν ἔλθῃς νά συνθηκολογήσῃς μέ μένα, εἶμαι εἰς θέσιν νά σέ κατακαύσω!» Πῶς δέν πέσανε τά μπαλκόνια νά μᾶς πλακώσουνε, ἕνας Θεός τό ξέρει. 'Απάνω στήν ὥρα, πατάει κι' ἕνα «ὦ ἡρωϊκή μας Χωροφυλακή», τόνε σκουντάω ἐγώ, τό ξαναλέει, ἀρχίζουν οἱ ροκάνες ἀπό κάτω κι' ὁ σαματάς, τόνε τυλίγω σέ μιά κουβέρτα νά σκάσῃ, τόνε ρίχνω στόν ὦμο κι' ἔτσι γλυτώσαμε...

ΜΙΑ ΛΙΡΑ ΤΟ ΦΙΛΙ

● Ο ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ, τά «Κούτσουρα», ὁ Μιχαήλ 'Αγγελόπουλος, ἡ παλιά Θεσσαλονίκη πού χάθηκε, κι' ὁ Δαλαμάγκας, ὁ ἴδιος ὁ Δαλαμάγκας πού ὁ δάσκαλος τόν ἔμπασε στό τραγούδι του, «νάν' ἐδῶ, ἀπέναντί μου, ζωντανός, κι' ἡ γλῶσσα του ροδάνι καί τό θυμητικό του μιά χαρά — ἀπίστευτα πράγματα.

— Πόσα μαγαζιά εἶχες, μπαρμπα - Γιώργη, κατά καιρούς;

— Πέντε μαγαζιά. Μέ πολλή δουλειά. Καί τά πέντε κλείσανε. Τό «Συντριβάνι», τά «Κούτσουρα», τό «Λάκαζάρ». 'Από τό 52 ὡς τό 57 πῆρα τό «Μεντιτερρανέ», τό ἑστιατόριο. Πιό πρίν, 50 μέ 52, εἶχα ταβέρνα μέσα στήν "Εκθεση. Πούλαγα δέκα τόννους μπύρα τή μέρα. Ξέρεις τί εἶναι οἱ τόννοι; Χίλια κιλά ὁ ἕνας. Εἶχα 82 ἄτομα προσωπικό. Μεγάλο πατιρντί. Δέν ἔπεσα κάτω ἀπό 120.000 εἰσπραξη τή μέρα. Τά κέρδη, πάνω ἀπό πενήντα χιλιάρικα. Στό «Λάκαζάρ» εἶχα ψησταριά. Καί διαφήμιζα πώς ἔφερα εἰδικό ψιττά ἀπό τόν Παρνασσό. Τό Γιάγκο. Κι' ὁ Γιάγκος, μόλις εἶχε ρθῆ ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη... "Αλλα λεφτά κι' ἀπό τό «Λάκαζάρ». Τάχασα κι' αὐτά... "Αμα εἶσαι κουμαριτζῆς, χάνεις καί παπόρια.

— Γιά γυναίκες δέ μοῦπες τίποτα...

— Πολλές γυναῖκες... "Ημουνα παίδαρος! Τριαντάχτώ - τριαντάεννιά, πρίν ἀπό τόν πόλεμο, εἶχα φέρει μιά Γαλλίδα ἀπό τή Βιέννη, χάλαγε ὁ κόσμος! Μιά γυναικάρα, πού ὁμοιά της δέν ἔχει ξαναγίνει. Τήν ἴδια χρονιά, τά «Κούτσουρα» φίσκα, βραδιάς, εἴμαι στήν πόρτα καί παίρνω ἀέρα. Ξαφνικά, τρελλαίνομαι. Βλέπω μιά γυναίκα, νά τήν πιῆς στό ποτήρι. Τῆς λέω: «Σοῦ δίνω μιά λίρα, γιά ἕνα φιλί στό μάγουλο. Καί πέντε λίρες, γιά νά μπῆς ἔτσι, σά βασίλισσα καί νά κάνης ἕνα τούρ στό μαγαζί».

— Καί τί ἀπόγινε;

— Τή φίλησα, ἔκανε τό τούρ καί πῆρε τίς ἕξη λίρες! Τώρα εἶναι παντρεμένη, κυρία. Πραγματική βασίλισσα.

— Μπρᾶβο μωρέ Δαλαμάγκα, ὡραῖος εἶσαι!

— Ποῦ νά κάτσω καί νά στά λέω. "Ενα βράδυ, Κατοχή, στά «Κούτσουρα», βλέπω ἕνα ὡραῖο κορίτσι νά κάθεται μοναχό του σ' ἕνα τραπέζι. Φαινότανε θλιμμένη. Σβήνω τά φῶτα, φωνάζω «δέ δουλεύει τό μαγαζί!». Πάω μετά στήν κοπέλλα, τῆς λέω «κάτσε». 'Εκεῖνο τό βράδυ, τό μαγαζί λειτούργησε μονάχα γιά κείνη. Γιά νά τῆς γλυκάνη τήν καρδιά.

—"Εχεις ὡραῖες ἀναμνήσεις ἀπό τά «Κούτσουρα»...

— Πολλές. Μετά ἀπό τό πρόγραμμα, ἔπαιρνα τόν Τσιτσάνη καί τό Μῆτσο τό Σκύλο καί πηγαίναμε στά σκυλάδικα.

— Στά βαρειά μπουζουκτσήδικα;

— Ναί. Τά λέγαν ἔτσι, γιατί ἐκεῖ συχνάζανε οἱ σκύλοι —σάν τό Μῆτσο. Σκύλοι, ξέρεις, εἶναι αὐτοί πού χορεύουνε μονάχα ζεϊμπέκικο.

— Τά «Κούτσουρα» ὑπάρχουν πιά;

— Μπά. 'Αποπάνω τους, ἔχει γίνει ἕνα μέγαρο. Νικηφόρου Φωκᾶ 18. "Ενα μέγαρο...

— Πότε ἔβγαλες τά περισσότερα λεφτά;

— Στήν Κατοχή. Τό 1943. "Ημουνα ὁ μόνος πού πουλοῦσα μπύρα.

— Πῶς τά κατάφερνες;

— Εἶχα βρῆ κάποιον Γερμανό, τόνε λάδωνα καί μοῦ εἶχε ἀναθέσει τή διανομή τῆς μπύρας. "Εδινα τή μπύρα στούς Γερμανούς, κράταγα καί γιά τό μαγαζί. "Ενα βράδυ, ὅμως, τά χρειάστηκα. "Ερχεται ἕνας Γερμανός ἀξιωματικός, φαρσί τά ἑλληνικά, μπαίνει μέσα στά «Κούτσουρα» καί μέ γυρεύει. «Ποῦ τή βρίσκεις τή μπύρα;», μέ ρωτάει. Τά μάσαγα. Λέω, τώρα θά βγάλη τό μπιστόλι. 'Αλλ' αὐτός, τό πήγαινε ἀλλοῦ. «Θά σοῦ πουλάω ἐγώ μπύρα» μοῦ κάνει. «Κλέβω μπόλικη μπύρα καί θά σοῦ τήν πουλάω. Θά σοῦ δίνω μιά διατακτική καί θά πηγαίνῃς νά τήν παίρνης ἀπό τοῦ "Φίξ". Δυό κασσόνια μιά λίρα». Τοῦκανα παζάρια, κατάφερα νά τοῦ παίρνω μέ μιά λίρα τρία κασσόνια. Πλημμύρισα μπύρα. 'Εκατό κασσόνια, διακόσια. "Αρχισε νά μοῦ περισσεύῃ. Πῶς τό μάθανε τά ἄλλα μαγαζιά; Τό μάθανε κύριε! Τί νά κάνω κι' ἐγώ, ἔπιασα νά πουλάω λίρα καί κασσόνι! Μαύρη ἀγορά!...

● ΔΕ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕ αὐτό τό περιστατικό μέ τούς Γερμανούς καί τό κατάλαβε. Τό κατάλαβε καί ἔσπευσε νά βρῆ ἐλαφρυντικά:

—"Ολος ὁ κόσμος, τότε, φίλε μου, ἔκανε μαύρη ἀγορά. Ξέρεις πόσοι μαυραγορίτες καί δοσίλογοι κάνανε μεγαρα στή Σαλονίκη; Μήν κυττᾶς ἐγώ πού κάθομαι καί τά λέω... Οἱ ἄλλοι, τά κονομήσανε μέ τούς Γερμανούς καί τώρα σοῦ κάνουνε καί τόν καθωσπρέπει.

«ΕΜΕΙΝΑ ΣΤΟΝ ΑΣΣΟ»

● ΑΛΛΑΖΩ καί πάλι κουβέντα:

— Πότε φαλίρισες;

— Τό 1957, ἐμεινα στόν ἄσσο. 'Ο μέγας Δαλαμάγκας, ἔγινε γκαρσόνι! "Ε, βέβαια, ἅμα σέ μιά ζαριά παίζης ἑκατό χιλιάρικα κι' ὁ ἄλλος σοῦ «καλλάει» τά ζάρια πῶς νά μή μείνης στόν ἄσσο... Κι' ἄσε τά στοιχήματα στό γήπεδο γιά τόν "Αρη —ἕνα ἑκατομμύριο μοῦχει φάει κάποιος «Παναθηναϊκός» ἀπό στοιχήματα.

— Τώρα, πού εἶσαι στόν ἄσσο καί βρίσκεσαι στό γηροκομεῖο μέ πιστοποιητικό ἀπορίας, πῶς ἀσθένεσαι;

— Μιά χαρά! "Εβγαλα λεφτά, τά γλέντησα, δέν ἔχω κανένα παράπονο. Μόνο πού θέλω νά ξανανοίξω μαγαζί...

— Κι' ἄν τά οἰκονομήσης πάλι;

— Θά τά ξαναφάω! Στό μπαρμπούτι, σέ γυναῖκες, στό χαρτί καί σ' ἄλλα ὡραῖα πράμματα.

— Δηλαδή, δέν ἔχεις μετανοιώσει...

— Δέν εἴμαστε καλά! Νά περάσω μιά ζωή τόσο ὡραία καί νάχω μετανοιώσει... Αὐτά πού ἔζησα ἐγώ, ἀγόρι μου δέν μπορεῖς νά τά ζήσῃς οὔτε σέ δέκα ζωές!

— Σέ καταλαβαίνω.

— Τό μόνο κακό εἶναι, πώς τώρα δέν ἔχω καθόλου λεφτά. Καί χρειάζονται καμμιά φορά καί οἱ παράδες. Κάτι τρέπει νάχῃς. Γιατί ἔρχεται μιά στιγμή, πού ὁ ἄλλος σέ ξεφτιλίζει γιά ἕνα κατοστάρικο!...

— Μόνο γι' αὐτό ἤθελες νάχῃς μερικά λεφτά στή μπάντα;

— Μόνο γι' αὐτό. Γιά νά μή μέ ξεφτιλίζουνε γιά ἕνα κατοστάρικο. Ποιόν; 'Εμένα! Πού σκόρπαγα ἑκατομμύρια στόν ἄνεμο...

— Τώρα, ἐδῶ στό γηροκομεῖο, ἔρχεται κανείς ἀπό τούς παλιούς σου φίλους γιά νά σέ δῆ;

— Κανένας κερατάς! 'Από χίλιους σερβιτόρους πού εἶχα, οὔτε ἕνας δέν ἤρθε νά μέ δῆ! Δέν βαρέσαι... Δούς πεσούσης, πᾶς ἀνήρ ξυλεύεται, πού λέγανε καί οἱ ἀρχαῖοι.

— Εἶχες χίλιους σερβιτόρους;

— Τόσα χρόνια, τόσα μαγαζιά, δέν θἄχα χίλια γκαρσόνια; Κι' ἤμουνα καί πρόεδρος τῶν ἑστιατόρων ἐννιά χρόνια. Καί μοῦβωσε καί δίπλωμα ὁ Δεσπότης, ὁ Γεννάδιος, πού τόζιζα 250 παιδιά στήν Κατοχή. Τά μοίραζα στά ἑστιατόρια καί τρώγανε τά καημενούλια...

— Καί δέν ἔρχεται κανείς, ἀπ' ὅλον αὐτό τόν κόσμο, νά σέ δῆ;

— Μόνο ἕνας. Κι' ἄκου νά δῆς: 'Ερχότανε κάποτε στό μαγαζί, ἔπινε λίγο κρασί καί δέν εἶχε φράγκο γιά νά πληρώσῃ. Τά γκαρσόνια τόν διώχνανε. Πάω ἐγώ, βλέπω πώς εἶναι φουκαρᾶς καί δίνω διάτα νά τρώῃ καί νά πίνῃ ὅσο θέλει. Φτάνει, λοιπόν, κάποτε, ἡ ὥρα, καί μένω ταμί. Καί κάθομαι σ' ἕνα καφενεῖο, κάπου στό Νέο Κουκλουτζᾶ καί ζητάω ἕνα οὔζο. Καί μοῦ λέει τό γκαρσόνι, «δέν δίνουμε ἕνα οὔζο, μόνο μπουσκάλι ἔχουμε». Ψάχνομαι, φράγκο —κάτι ψιλά. Καί τότε, σηκώνεται ἕνας κύριος ἀπό ἀπέναντι, μοῦ φέρνει ἕνα μπουκάλι οὔζο καί μοῦ λέει τό καί τό: ἦταν ὁ φουκαρᾶς ὁ παλιός φουκαρᾶς, πούρχότανε στό μαγαζί μου κι' ἔτρωγε τσάμπα. Τά εἶχε κονομήσει. Εἶχε πουλήσει οἰκόπεδα στόν Τάμ Πάπας καί τᾶχε κονομήσει. Μάλιστα, κύριε! Αὐτός, λοιπόν, εἶναι ὁ μόνος πού ἔρχεται καί μέ βλέπει. Προχτές, μοῦ ἄφησε κι' ἕνα πεντακοσάρικο...

— Εἶσαι λυπημένος, πού ὅλοι τώρα σ' ἔχουν ἐγκαταλείψει;

● Ο ΔΑΛΑΜΑΓΚΑΣ γελάει. Γελάει τραντάχτά καί λέει:

—"Ετσι εἶναι ὁ κόσμος. Μ' ἐμένα θ' ἀλλάξῃ; Γι' αὐτό εἶχε δίκιο ἕνας Γερμανός πού μοῦλεγε: «Γιώργο, μή σέ νοιάζη τίποτα! Μή σκελετίζεσαι. 'Η ζωή, εἶναι ἕνα δράμα. Καί τό μόνο φάρμακο εἶναι ψυχαγωγία καί μουζίκ. Ψυχαγωγία καί μουζίκ»!

● ΤΟ ΤΡΑΝΤΑΧΤΟ του γέλιο, τό γέλιο πού συνόδευε αὐτό τό ἐκπληκτικό «ψυχαγωγία καί μουζίκ», μ' ἀκολουθοῦσε σ' ὅλη τήν παρεία μου γιά τήν ἐπιστροφή στή Θεσσαλονίκη...

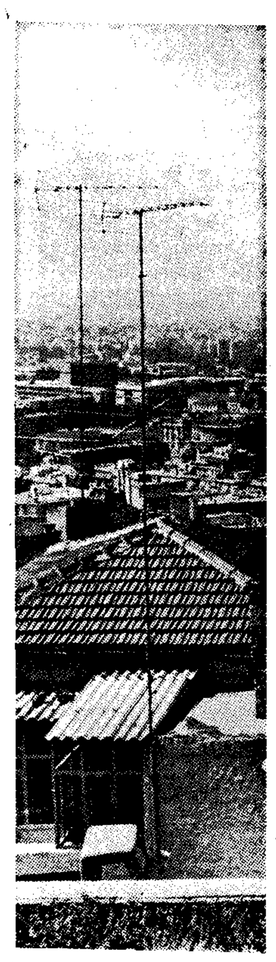
ΛΕΥΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Γιώργης Δαλαμάγκας. "Ενας ἄνθρωπος πού ζῆ 67 χρόνια ἀπό περιέργεια. Ἀλήθεια.

Παλιά Σαλονίκη. Λέει ὁ Δαλαμάγκας: «Καί τί δέν εἴδανε τά ματια μου σ' αὐτή τήν πόλη. Καί τί λεφτά δέν κονόμησα καί τί λεφτά δέν ἔφαγα. Ὡραῖες ἀναμνήσεις ἀπό τοῦτο τόν τόπο...».

Παράγκες καί τηλεόραση. «Ψυχαγωγία καί μουζίκ», ὅπως λέει ὁ Δαλαμάγκας.

ΕΧΕ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΕΡΙΑ!
ΕΧΕ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ...
ΥΠ. 1.72